

AZ NDK MŰSZAKI KÖNYVTÁRAI – 1978. ÉS 1979. ÉVI MÉRLEG ÉS A KÖZELJÖVŐ TERVEI

Dieter Schmidmaier

a Freibergi Bányászati Akadémia Tudományos Információs Központjának igazgatója

Az NDK tájékoztatási szakembereit és könyvtárosait szorosan összefűzik a vállvetve megoldandó politikai, gazdasági és tudományos feladatok. Az NDK műszaki könyvtárainak többsége tagja a Könyvtáros Egyesületnek. 1964-ben, az Egyesület megalapításakor e könyvtárak külön szekcióba tömörültek. A tagok száma 1979 végén 296 volt. Az 1976-ig végzett tevékenységről már több beszámoló készült [1].

Időközben új feladatok álltak elénk. A Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottsága (NSZEP KB) 1978. és 1979. évi plenáris ülésén, valamint a NSZEP X. Kongresszusának előkészítése során évszázadunk 80-as éveinek fontos politikai, ideológiai és tartalmi kérdései vetődtek fel, illetve megnyíltak a megoldásukhoz vezető utak is. E tanácskozások dokumentumai, valamint a NSZEP IX. Kongresszusán megfogalmazott határozatok biztosítják az NDK-ban a Könyvtáros Egyesület Műszaki Könyvtári Szekciójának munkaterveire a legfontosabb bázist. Ezt egészíti ki a Könyvtáros Egyesület elnökségének távlati irányelve és kétéves programja, valamint az Egyesület időnkénti aktívuléseinek anyaga. Nagy jelentőségük van mindazoknak az átfogó eredményeknek is, amelyeket a tudományok tudománya különösen a tudományos tájékoztatás kutatása vonatkozásában elért [2].

A műszaki könyvtárak célja, hogy a tájékoztatási intézményekkel együttműködve, illetve azok részeként az ipari intézmények munkatársait információs forrásokkal és eszközökkel folyamatosan ellássák, egyszersmind a megfelelő könyvtári hálózatokban és területeken a szakirodalmat propagálják. Ezeket a feladatokat a megfelelő éves tervekben kell meghatározni és pontosítani.

Az 1978. és 1979. évi eredmények

Ennek az időszaknak központjában az NDK 30. évfordulójának előkészítése, valamint – ezzel összefüggésben – az NSZEP IX. Kongresszusának még fokozottabb figyelembevétele állt. Több új forma alkalmazása is számításba jött.

1. Fokozódott az NDK különféle régióiban működő *műszaki könyvtárak regionális munkaközösségei* iránti figyelem. Ez az 1978-ban és 1979-ben kipróbált módzat bőséggel kínálta annak lehetőségeit, hogy a könyvtári munka minden formáját, úm. a munkaversenyt, az újítómozgalmat, az együttműködést, a koordinálást és a tapasztalatcserét következetesen társadalmunk szolgálataiba állítsuk.

2. Megbeszélés folyt a *szocialista gazdasági integrációról* a műszaki könyvtárak példáin és azok szempontjából. A referátumok és hozzászólások világosan megmutatták, mekkora lépéssel haladt előre ezáltal a szakkönyvtárügy a feladatok megoldása terén. Nem tűnt ki azonban eléggé a könyvtár és a tájékoztatás közötti kooperáció szerepe.

3. *Emelkedett a műszaki könyvtárosok hivatástudata.* A szekció vezetősége és néhány regionális munkaközösség elméleti szinten és gyakorlati példákon vitatta meg a könyvtárosok hivatástudatát, illetve ezen belül etikai magatartását [3]. Ennek ellenére fontos, hogy ez a kérdés mind a könyvtárakban, mind a tájékoztatási intézményekben továbbra is napirenden maradjon, hiszen a munka minősége döntő mértékben függ a munkatársak magatartásától. Főként a műszaki tudományos intézményekre érvényes magatartás-specifikumokat kell

kidolgozni [4]. Ebben a munkában nagy segítséget nyújtanak a Magyar Könyvtárosok Egyesületének eredményei.

4. Előterbe került a *műszaki tudományos szakiskolák és a műszaki egyetemek könyvtárainak támogatása*. E fontos könyvtári potenciál aktivizálása és megfelelő irányítása az Egyesület regionális szervezetei, illetve az egyes minisztériumok mellett működő kooperációs közösségek keretében indult meg. E tekintetben a tapasztalatcsere, a képzés és továbbképzés, valamint az állomány-összehangolás kérdései játsszák a fő szerepet.

5. Fokozottabb figyelem követte az *újítómozgalmat* és két tényezőjét, azaz a termelésben, kutatásban és oktatásban jelentkező újítók ellátását, valamint a könyvtárban és tájékoztatásban [5] folyó újító tevékenységnek a napi munkában betöltött jelentős szerepét. Ennek eszköze a tapasztalatcsere [7], valamint számos rendezvény [6] és szakcikk. Itt a Műszaki Könyvtári Szekció új követelményeket állított fel, és tanújelét adta annak, hogy felveszi a harcot azokkal az új problémákkal, amelyek elé a szocialista társadalom állítja.

6. Fellendült a *kooperáció* mint a könyvtári és tájékoztató munka intenzívebbé tételének tényezője. Az irodalmat létrehozó és terjesztő, valamint egyéb kulturális intézményekkel az együttműködés jobban sikerült, mint az előző években. Itt elsősorban a szerteágazó tájékoztató és dokumentációs hálózat ért el szép eredményeket. Ezután következik a Műszaki Kamara, a helyi könyvkereskedelem és a postai hírlapterjesztés.

A közeljövő tervei

A NSZEP X. Kongresszusával kapcsolatosan a műszaki könyvtári munka további tökéletesítésére van szükség, messze túlhaladva a korábbi terveket és eredményeket. A közeljövő tervei a következők:

1. El kell érni a műszaki könyvtárak *aktív részvételét az olyan társadalmi eseményekben*, mint a könyvhét, a szovjet könyv napja, a szovjet mozi- és tévéfilmek fesztiválja és a munkás ünnepek.

2. Ülészakot kell rendezni a „*Könyvtári és tájékoztató munka a kombinátokban*” tárgy körben, valamint a NSZEP X. Kongresszusának határozatait értékelendő.

3. Részt kell venni az ipar könyvtári ellátásával kapcsolatos *államigazgatási döntések előkészítésében*.

4. A Könyvtáros Egyesület 1977. évi ajánlásai alapján fokozni kell a műszaki könyvtárak hatását a lakosság vitakészségének megerősítésében.

5. Közre kell működni a kulturális örökség megóvásával, ápolásával, feltárásával és propagálásával kapcsolatos kérdések tisztázásában [8].

6. Karl-Marx-Stadt, Freiberg [9] és Weimar példáját követve erősíteni kell a regionális *könyvtári potenciált*. E célból szorosabbá kell tenni a Könyvtáros Egyesület

regionális csoportjainak együttműködését, valamint kooperációs társulásokat kell létrehozni.

7. Részt kell venni az V. iskolai konferencia előkészítésében és lebonyolításában.

8. Be kell kapcsolódni a *Szakkönyvtárak feladatai és munkamódszerei és a szakkönyvtári hálózat feladatainak és képzésének irányai* c. szabályzatok megvitatásába, illetve realizálásába.

9. Ki kell építeni a Könyvtáros Egyesület és a Műszaki Kamara között a *tervszerű együttműködést*, a két szervezetnek Garában, Karl-Marx-Stadtban, Magdeburgban és Lipcsében létrejött megállapodását mintául véve.

10. A műszaki könyvtáraknak be kell kapcsolódniuk a fenntartó profiljának megfelelő kiadóvállalat tématervezési tanácskozáiba.

11. Ki kell munkálni a műszaki könyvtárosokkal szemben támasztott *követelményrendszert* a képzésükért és továbbképzésükért felelős szervezetek számára.

12. A Könyvtáros Egyesület megfelelő szekcióiban fel kell lendíteni a társadalmi munkát a tömegkommunikációs eszközök támogatása és propagálása céljából.

13. Aktívabbá kell tenni a nemzetközi munkát, különös tekintettel az IFLA 1981. évi közgyűlésére.

A tervekből kitűnik, hogy az NDK Könyvtáros Egyesületének Műszaki Könyvtári Szekciója a lényeges feladatokra összpontosítja erejét, és munkája közvetlenül kapcsolódik az időszerű politikai, gazdasági és tudományos célokhoz.

Fordította: Dezső Zsigmondné

Hivatkozások

- SCHMIDMAIER, D.: Die technischen Bibliotheken im Jahre 1976 = Informatik, 23. köt. 3. sz. 1976. p. 23–24.
SCHMIDMAIER, D.: Die technischen Bibliotheken in ihrem Zusammenwirken mit den Einrichtungen der wissenschaftlich-technischen Information = Informatik, 21. köt. 3. sz. 1974. p. 14–16.
- BONITZ, M.: Wissenschaftliche Forschung und wissenschaftliche Information. Berlin, 1979. 199 p. – ZLOCEVSKIJ, S. E. etc.: Information in der wissenschaftlichen Forschung. Berlin, 1972. 309 p. – NIKOLAEV, V.: Besonderheiten in der wissenschaftlichen Forschung. Berlin, 1974. 128 p.
- Beiträge zur bibliothekarischen Ethik aus der Volksrepublik Ungarn. Freiberg, 1979. 66 p.
- Lásd: 3., p. 48–66.
- SCHMIDMAIER, D.: Die zwei Aspekte der Neuererbewegung im Bibliothekswesen = Der Bibliothekar, 29. köt. 1. sz. 1975. p. 8–12.
- Vö.: Bibliotheksverband Aktuell, 5. köt. 3/4. sz. 1979. p. 52–53, 70.
- Vö.: Bibliotheksverband Aktuell, 5. köt. 3/4. sz. 1979. p. 54, 67–69.
- ZESEWITZ, H.: Kulturelles Erbe in Fachbibliotheken = Zentralblatt für Bibliothekswesen, 93. köt. 11. sz. 1979. p. 539–543.
- Vö.: Zentralblatt für Bibliothekswesen, 90. köt. 12. sz. 1976. p. 558–559.

SCHMIDMAIER, D.: Az NDK műszaki könyvtárai – 1978. és 1979. évi mérleg és a közeljövő tervei

A cikk az 1978. és 1979. évi mérleg bemutatását követően az NDK Könyvtáros Egyesületének Műszaki Könyvtári Szekciójában folyó munka továbbfejlesztéséről szól. A kitűzött feladatok az időszerű politikai, gazdasági és tudományos célokhoz kapcsolódnak.

* * *

SCHMIDMAIER, D.: Technical libraries in the German Democratic Republic: 1978–1979 balance and future plans

The balance of 1978–1979 and the future development plans of the Library Association's Section of Technical Libraries are described. The future tasks are connected to relevant objectives in politics, economy, science and technology.

ШИМИДМАЙЕР, Д.: Технические библиотеки ГДР. Баланс 1978. и 1979 годов, планы на ближайшее будущее

Статья, ознакомив с балансом 1978 и 1979 годов, рассматривает дальнейшее развитие работ, осуществляемых в Секции технических библиотек Общества библиотек ГДР. Выдвинутые задачи связаны с актуальными целями в политике, экономике и науке.

* * *

SCHMIDMAIER, D.: Die technische Bibliotheken der DDR – Bilanz 1978 und 1979 und die Pläne für die nächste Zukunft

Der Erläuterung der Bilanz der Jahre 1978 und 1979 folgend wird die Weiterentwicklung der Arbeit in der Sektion für Technische Bibliotheken des Bibliothekerverbandes der DDR besprochen. Die vorgezeichneten Aufgaben wurden aus den aktuellen politischen, wirtschaftlichen und wissenschaftlichen Zielsetzungen abgeleitet.

Még kapható OMKDK kiadványok

ÓNÓDY Miklós: Reprográfia a tájékoztatási intézményekben és könyvtárakban. 1979. 334 p. /Módszertani Kiadványok 46. sz./	80 Ft
Dr. SZEPESVÁRY Tamás: Referáló és indexelő szolgáltatások a természettudományi és műszaki információs rendszerekben. 1979. 101 p. /Módszertani Kiadványok 47. sz./	27 Ft
VÁSÁRHELYI Pál: Gépesített szakirodalmi tájékoztatási rendszerek tervezése és szervezése. 1976. 106 p. /A Tudományos Tájékoztatás Elmélete és Gyakorlata 21. sz./	27 Ft
VÁSÁRHELYI Pál: Gépesített tájékoztatási rendszerek egyes hatékonysági kérdései. 1977. 158 p. /A Tudományos Tájékoztatás Elmélete és Gyakorlata 22. sz./	43 Ft
MÁRKUS György: Orosz–magyar fordítástechnika. 1978. 165 p. /A Tudományos Tájékoztatás Elmélete és Gyakorlata 23. sz./	43 Ft
A kiskereskedelmi vállalatok piaci információs rendszere. 1977. 470 p.	126 Ft
Dr. HÁMORI Péter–Dr. SCHNEIDER László: A közvetlen reklámozás információs rendszere. 1978. 161 p.	38 Ft
Dr. SZABÓ László: A piacmegismerés célvizsgálatai. 1979. 281 p.	70 Ft

Fenti kiadványokat az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ Értékesítési Osztályánál lehet megrendelni (1428 Budapest, Pf. 12.).